

ÉVKÖZI 30. VASÁRNAS

1–4 oldal

Olv.: Sir 35,15b-17.20-22a – 2Tim 4,6-8.16-18 – Lk 18,9-14

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL***Szentmise bevezetése***

Kedves Testvérek! Minden Föld imádjon téged, Isten. Ezen a mai napon nagyon szeretnénk, ha az igazi istenimádat, istendicséret ezen a mi magyar földünkön megszülessen vagy megerősödjön, hiszen ennek a mai vasárnapnak sokféle üzenete van. A vasárnap üzenete arról szól, hogy Isten a világ ura. És mi magyarok ezt számtalanszor hangoztatjuk és hangsúlyt is szeretnénk adni ennek az igazságnak. Ezekben az emlékeztető napokban különösképpen is sokszor hangzik el, hogy csak Istenre számíthatunk. Ugyan kire számíthatna egy kicsinyke nép, akinek a kicsinységét még elő is mozdították, mindent megtettek évszázadok alatt, hogy ez a szabadságszerető nép minél kisebb hangú legyen, minél kevesebb erő birtokában legyen? Éppen a mostani évek története beszél arról, hogy ennek a népnek a szabadságszeretete kiolthatatlan és ennek a népnek az ereje valamilyen szinten, kedves jó Testvérek, kegyelmi erő, isteni. Ezen a mai napon ajánljuk föl ezt a szentmisét magyar nemzetünk megújulásáért, a mai vasárnap üzenete eligazít bennünket abban, hogy mikor van ennek realitása. Azért vagyunk itt a templomban ma is és vasárnapról vasárnapra is, hogy megismerjük, ki az Isten és fölfogjuk, mi az ember hivatása, mi az ember küldetése. Minimum tudatosítsuk magunkban azt, hogy az Istent ismerő embernek milyen magasztos a hivatása.

Szentbeszéd

Kedves Testvérek! Olyan jó lenne és nagyon egyszerű is lenne azt mondani: akit megaláznak, az felmagasztaltatik. Hányszor aláztattunk meg! Mindenesetre ezen a mai vasárnapon azon kell elgondolkoznunk, hogy a mi számunkra, a mi életünkben, talán még ezt is hangsúlyoznám, a mi keresztény életünkben, ki az Isten és milyen szerepe van az Istennek a mi életünkben. És nyilvánvaló, ha tisztázzuk magunkban, hogy ki az Isten és mit várunk tőle, akkor adódik a következő. Ki az ember és mi az ember küldetése, mi az ember hivatása ezen a földön?

Egy ilyen ünnepen, mint amilyen a mai nemzeti ünnep – bár éppen az elmúlt Szent István napkor ellenhangokat is hallottunk: hogy lehetne nemzeti ünnep István király ünnepe? Ezt augusztus 20-ával kapcsolatosan mondják, csak hogy október 23-a elválaszthatatlan a múltunktól, és én szeretnék hinni abban, hogy a jövőnk is meghatározza az, amire ma emlékezünk és ahonnan erőt szeretnénk meríteni. Mindenesetre nekünk, de minden népek is tisztázni kell magában, ki az Isten. Végül is a templomba is ezért jövünk, hogy ezt a kérdést tisztázzuk magunkban, mert hiszen különben ha ez nem történik meg, akkor minden templomajtót zárunk be, ne jöjjön ide senki. Minek? Ez Isten háza, mennyország kapuja, mondja a zsoltáros, de nagyon egyszerűen így is lehet mondani: Jézus Krisztus iskolája, ahová azért járunk többek között, hogy tanuljunk, tisztázzuk magunkban a kérdéseket. És az Istennel való kapcsolatunk kérdése és ennek következtében az emberi hivatásunk kérdése az egyetlen igazi kérdés, az összes többi nem számít. Ilyenkor mindig belém villan az, amit húsz éven át éltem Zugligetben. Zugligetben a templomnak a nagy freskóján, illetve mozaikján Mihályra, az égi seregek vezérére hivatkozva írták föl: Quid quid Deus non est, nihil est et pro nihilo computari debet. Minden, ami nem Isten, az nincs is, és minden mással nem is érdemes foglalkozni.

Bizony, nagyon fontos üzenet ez és örömteli emlékeink is ébredhetnek ezen a mai napon, ha mondjuk Szent István királyunkra gondolunk, akinek a döntése meghatározta a magyar sorsunkat. És aztán akár gondolhatunk a mostani időkre is, amiről alig beszélünk, pedig a jövő szempontjából is, a magyar jövőnk szempontjából is meghatározó a 2010-es üzenet. No de csak éppen villanásszerűen István királyunkra gondoljuk, aki egy nemzetállamot hozott létre, amelyben a kereszténység és a magyarság összetartozik. Az Egyház és állam szétválasztása ezt nem érinti. A kereszténység és a nemzettudat a mi magyar életünkben magától értetődően összetartozik, de végeredményben minden ember életében, mert a keresztény értékek meg kell hogy határozzák minden ember életét.

A mi esetünkben szerencsénk volt, nem véletlenül üzent a koronát küldő II. Szilveszter: István nem apostoli király csupán, hiszen abban az időben a megkoronázás az apostoli királyokat illette. II. Szilveszter pápa jól látta a magyarság helyzetét, amikor azt üzent: a ti királyotok valóságos apostol. És innen értékelhető a kereszténység és a nemzettudat összetartozása. Nyilvánvaló, hogy ezen a szentmisén és ebben az igehirdetésben többre nem gondolhatunk. Egy biztos, azért néha engedjük feltámadni az emlékeinkben, hogy akkor, amikor a mi első szent királyunk egy keresztény államot hozott létre, akkor Európában fejedelemségek voltak. A történelmi Magyarország vagy a királyi Magyarország unikum volt akkor, amikor egy apostol hozta létre ennek a nemzetnek a létformáját, aki tisztában volt azzal, hogy ki az Isten. Isten a világ ura, Isten a Teremtő. És tisztában volt azzal is, hogy ki az ember, ő maga, a király, aki nem csupán apostoli, hanem apostol: az ember a teremtő Istennel, a világ urával szemben teremtmény. A teremtménynek pedig egyetlen magatartása lehet, persze ez csak a hívő emberekre igaz, hogy az Istennel szemben az alapmagatartását határozza meg az *alázat*.

Nagyon fontos, hogy jól értsük ezt a fogalmat, mert szinte mindenki helytelenül értelmezi. Alázatoskodást emlegetnek szívesen az emberek, együgyűséget is, meg nem életrevalóságot meg efféléket szoktak mondani. Holott a teremtő Istennel szemben az ember csak alázatos lehet, mert az élete is ajándék, és az Isten teremtménye ember csak alázatos lehet, vagyis mindent az Istennek köszönhet meg. És hogyha ezzel az Istennel összetartozik a teremtménynek az élete, akkor a teremtménynek a szolgálata istendicsőítés.

Tehát akkor, amikor mi nemzeti ünnepeinket ünnepélyesen vagy visszafogottabban ünnepeljük, akkor a kezdetekre gondolni kell. Történelmi eszmefuttatást kellene tartani, hiszen a 20. században minden a feje tetejére állt a mi szempontunkból, a magyarok szempontjából. És pontosan ezért is említettem 2010-et, amikor is a magyar Parlament visszakapcsolt István királyhoz és kimondta azt a nagy igazságot, ami az élet igazsága. Ennek a nyilatkozatnak az első pontja így szól: Isten a világ ura! Kedves Testvérek, alig tíz évvel ezelőtt történt ez, szinte nem is foglalkozunk vele, szinte az Egyház sem foglalkozik ezzel a kérdéssel, miközben ez egy olyan hitvallás, ami spirituális alapokra helyezi a nemzetnek az életét. És spirituális alapok nélkül nincsen keresztény ünnep, de még ha István királyra gondolunk és erre a 2010-es vallomásra, akkor nincs egyáltalán ünnep.

Mert ha az ünnepeinkből kimarad az Isten, a Teremtő, akkor ugyan mit akar az ember? Az az ember, akinek az alapmagatartása az Istennel kapcsolatban az alázat. Az alázat pedig térdre kényszerítő. Az alázat jelöli ki az ember helyét a világban, ami nagyon egyszerűen azt jelenti, hogy az ember istenkövetőként, a Megváltó Jézus Krisztusnak a megmentettjeként a szolgálatot istendicsőítésként jeleníti meg. Tessék egy kicsit elgondolkodni az elmúlt évek során fölmutatott magyar szolgálatunkról és akkor minden gyarlóságunk, minden gyengeségünk meg a kormánynak minden emberi arculata ellenére ez arról szól, és jövőbe mutat, hogy a szolgálat az, amikor egymás életét szolgáljuk, a legkisebbek életét szolgáljuk, akikben ha Jézus Krisztus külön is megjelenik a számunkra, akkor Istent dicsőítjük. Egyébként mi mással lenne magyarázható ennek a piciny kis népnek mindaz az üzenete, ami itt a napjainkban is egy egész világáramlat közepette, vagy néha azzal szemben, általában inkább szemben, megjeleníti ezt a fajta szellemiséget, ezt az eszmeiséget?

Testvérek, azt gondolom, hogy ezen a mai napon, október 23-án azokra a hősökre gondolunk, akikről nem is tudom, hogy mi módon lehetne az ő nagyságukat magunk elé állítani. Egy biztos, hogy ezek az emberek fölismerték, mi a tennivaló és ezért az életüket kockáztatták, ezért vannak közöttük vagy közülük hősök, akikre emlékezünk, és ma azért emlékezhetünk mert voltak ilyenek. A jövő perspektíváját vagy innen merítjük, vagy nincs jövőnk.

És ezen a mai vasárnapon a hallott bibliai üzenetek világosan tisztáznak számunkra mindent, amely igazságok az egyéni életünket is át kell járják, a társadalmunk életét is át kell, hogy járják ezek az igazságok, különben elszakadunk attól a forrástól, amely képessé tesz bennünket arra, hogy egymást szolgáljuk. Mert ha az alázatosság erényével szembesülünk, akkor ez azt jelenti, az ember tudomásul veszi, sőt elfogadja, vagy még inkább azt mondom, hogy megvallja, hogy Isten a mindenség ura és az ember pedig ennek az Istennek a teremtménye. És ez az ember az, akit az Isten elfogad, hogy társa legyen a világ szolgálatában, a világ jobbá tévésében, a világ megváltásában.

Próbáljuk ezt az igazságot beleültetni a szívünkbe és elfogadni azt, hogy Jézus Krisztus üzenete: legyetek aláztosak! Az a Jézus Krisztus kéri ezt tőlünk, aki aláztos lett, értünk lett emberré, hogy a mi életünket szolgálja. És ez a szolgálat, ha az ember aláztos, akkor istendicsőítés, és ebben az esetben az ember arra a lelki magaslatra jut, amikor többről van szó, mint egyéni érdek, bizonyos értelemben még nemzeti érdeknél is több.

Mert ha a világ ura az Isten, ha a világ megmentője az Isten, akkor tegyük félre az egyéni érdekeket és tegyünk félre akár a nemzetek érdekeit. Elegendő az, hogy felismerjük: a hívő ember alapmagatartása az aláztat. Isten előtt állunk és nálam nélkül semmit sem tehetek, szól a figyelmeztetés az írásból mindegyikük számára. És ha ez az igazság átjárja az életünket, akkor újjászületünk és újjászületik a közösség élete, amely közösségben élünk.

És ezért fontos, hogy ennek a mai üzenetnek a lényegét megértsük. Mert ugye könnyű a farizeussal úgy elintézni a dolgokat, hogy farizeus. Egy kicsit bánjunk csínján a kérdéssel, hiszen a farizeus egy lelki ember – nem merem a másik szót mondani, mert felhang van benne, gondolja hozzá mindenki. A lényeg az, hogy ezek az emberek komolyan vették az Isten törvényét. Hallottuk, rendszeresen böjtöltek, és a zsidóknál ez a böjt halálosan komoly dolog volt. Csak vizet kortyolgattak a böjti napokon, semmi mást, sőt volt olyan nap, amikor még azt sem. Aztán fizették a tizedet. Egyébként a farizeusi üzenetben ott van az, hogy a farizeus azok helyett is böjtölt, akik egyébként nem, mert semmi köztük az Istenhez. Azért itt is van valami a helyettesítő szolgálat igazságából, de ezt se szívesen mondogatják ma. És az, hogy azt amivel tartozik, azt örömmel és szívesen adja, sőt annál többet is. Egy negatívumot hallottunk vele kapcsolatosan, hiszen itt viszonyításról van szó, az ember hogyan viszonyul az Istenhez és következésképpen, hogyan viszonyul a másik emberhez. Itt a farizeus gyengéje az, hogy elsősorban nem az Istennel való viszonyulást hangsúlyozza. Nem vagyok olyan, mint a többi – na itt van a gyengéje, itt van a farizeusnak a gyengéje.

De akkor, amikor Jézus azt mondja, hogy amaz megigazultan ment haza, ő meg nem, ez valóban jézusi válasz, de nem azt mondja: mert ő rossz. Itt a viszonyítással van probléma a farizeus imádságával kapcsolatosan. Ő magától értetődően gondolta, hogy az Istenhez tartozik, csak ha az ember az Istenhez tartozik, akkor nem a másik emberhez méri magát. Gondoljunk csak ebbe bele, hogy bizony a mi életünkben is ez az alapprobléma. Nem az Istenhez mérjük magunkat, hanem egymáshoz és az egymáshoz mérítség az azt jelenti, hogy én különb vagyok, fölöttem vagyok. Holott nagyon jól tudjuk azt, hogy aki sokat tesz, mert Istenhez tartozik, az térdre kényszerítő, mert az embernek tudni kell azt, hogy valóban Isten nélkül semmit se tehet az ember. A Bibliában még ilyet is olvasunk, hogy haszontalan szolgák vagyunk csupán, ezek kemény szavak. Egy biztos, hogy ha mi helyesen akarunk gondolkodni a küldetésünkéről meg a hivatásunkról, akkor az Istennel való kapcsolatunknak magától értetődőnek kell lenni. A farizeus, hallottuk, magában imádkozott. Mi az, hogy magában imádkozott?! Ha imádkozom, akkor Istennel vagyok kapcsolatban, Istennel építem a kapcsolatomat, fejezem ki az összetartozásunkat. Tehát itt van az ő gyengéje.

A számunkra egy kicsit botránkoztató a vámossal kapcsolatos kijelentés. Nem szabad elfelejteni, hogy abban a korban a vámosoknak mi volt a legfontosabb feladata. Árulók voltak ők, megalkuvók, a Római Birodalomnak behódoltak, ma talán így mondhatnánk, hogy végrehajtók voltak. A vámosok ezek voltak, de abban az időben nem úgy volt, mint ma, ma sötét üzelmekkel találkozunk ezekben az esetekben gyakorta, hanem egy átalányt kellett nekik fizetni és ha azt befizették, akkor még ha utána megkínózták azokat az embereket, akikkel kapcsolatban voltak, akkor dagadt a zsebük. Tehát nagyon sötét világ volt. Itt nem az egyéni bűnök vannak csupán, az egyéni bűnök mindig eltörpülnek ezekkel szemben, az egyéni bűnök a gyarlóság világából jönnek, ezek pedig számításból és haszonlesésből.

Ami meglephet bennünket, az az, hogy megigazultan ment haza, megnyugodottan. Egy kicsit utánagondoltam és kerestem a különböző szentírás-magyarázóknak a válaszát, hogy kell ezt érteni, és a következőt tudom elfogadni. Azt mondja a legtalálhatóbb válasz, hogy itt a jó pásztorra kell gondolni. Arra, hogy amikor a nyájból egy elkóborol, akkor otthagyja az egész nyáját a pásztor és megy az után az egy után. Hát az a vámos az az egy. Mert az Isten mindvégig bíz bennünk és arra vár, hogy ez a szerencsétlen vámos egyszer mégis visszataláljon a nyájba. És ezért még egy kicsit szigorúbb is azzal

szemben, aki a farizeus, aki pedig annyi jót is tesz, és megengedőbb ezzel a vámosossal, mert az Isten jó pásztor. Ne irigyeljük a jó pásztor jóságát ezektől az emberektől és ne irigyeljük a jó pásztor jóságát egymástól. Örüljünk annak, hogy Isten mindegyikükkel szemben jó pásztor és végsőkéig, az utolsó pillanatig bízunk abban, hogy hozzá térünk és a vele való kapcsolatban újjászületünk.

Kedves jó Testvérek! Ezen a mai napon ez nagyon fontos bibliai üzenet akár a mi nemzeti ünnepségünknek is és egyáltalán az egész gondolkodásunknak. Különösen egy ilyen kis nemzetnek, amilyenné mi váltunk a történelmünk során, bizony kapaszkodókra van szüksége és a legfontosabb kapaszkodó, higgyük el, az Isten, és ennek következtében egymással való összetartozásunk, egységünk, szövetségünk, egymás élete. Felelősek vagyunk!

+ *A M E N* +

Hívek könyörgése előtt

Kedves Testvérek, van itt valaki, aki részt vett a forradalomban? Vagy már túl fiatalok. Csak én magam vagyok? Akkor én olvasom föl a hívek könyörgését. És én arra gondolok, ugye én Győrben a bencés iskolában tanultam akkor, a bencések szigorúak voltak: délelőtti iskola, délutáni forradalom... És hát kemény harcokban is részt vettünk. Amikor például két fiatalnak a kiszabadítására fölvonultunk olyan harminc ezren, akik leverték a vörös csillagot a szovjet emlékműnek a tetejéről, és őket bevitték az ÁVO pincéjébe. Öt emelet mélységű pincében voltak napokon át, olyan helyen, ahol csak állva voltak képesek elférni ketten, és közben a fejükre valami csöpögött – a fantáziájukra bízom... És amikor őket mentünk kiszabadítani többek között és odaérkezett ehhez a házhoz ez a hatalmas tömeg, és az ávósok az első emelet szintjén fegyverrel felénk fordulva, hát ha ők ott akkor elhúzzák a ravaszt – vagy ötvenen voltak – akkor valószínű, ma én nem lennék itt és mások sem. Kemény idők voltak azok. Hát ez csak egy izgalmas jelenet volt a sok közül. És az volt a döbbenetes, hogy senki nem foglalkozott azzal, hogy meg is halhat. Magától értetődő volt, hogy ami van, abban részt kellett venni. Hogy aztán ebbe bele is lehet halni...?

Szentmise befejezése

Kórus: Mindszentynek hősi vére (Szöveg és dallam: Varga László)

- | | |
|--|---|
| 1. Mindszentynek hősi vére magyar népünk védelmére
Felkiált a magas égbe, megmenekül hazánk népe. | 4. Mindszentynek áldozatja megtanít az alázatra,
Gyengét védő oltalomra, megbocsátó irgalomra. |
| 2. Mindszentynek szenvedése erőt ad a megtérésre.
Példát mutat türelmével, feláldozott életével. | 5. Mindszentynek segítsége velünk lesz új ezer évre.
Legyőzve győzött végre, üldözöttek reménysége. |
| 3. Mindszentynek könnypatakja bűneinket megsiratja.
Megszabadul nemsokára Máriának szép országa. | 6. Magyarország példaképe, éllessz minket új reményre!
Katolikus hitben élve eljutunk az üdvösségre. |

Ez nekem is meglepetés volt! Honnan származik? Ő? Akkor ennek külön örülök! Varga Laci írta ezt, a váci énekkarnak meg zenekarnak a vezetője, nagyszerű, kedves ember. Mikor fiatal pap voltam, ő kántoriskolába járt, nyolc éves volt, ő volt a legkisebb. És valahányszor találkoztunk, mindig azt emlegeti, hogy milyen kedves időszak volt az az ő számára. Persze rövid ideig tartott, két évig mindössze. Akkor már az ÁVO nyomomban volt, hogy mit keresnek ezek itt, „szervezkednek”. Hát szervezkedtünk valóban, Isten köré, semmi különösebb nem volt. Ez már akkor elegendő volt bűnként is. Úgyhogy nagyon köszönjük, majd külön is megköszönjük neki!

Kedves Testvérek! Kívánok mindenkinek igazi emlékeket és bátorító jövőt!

+ *Á L D Á S* +